

Optimal fodring af slagtesvin ved høje svinepriser

Fokus: Ved høje svinepriser skal foderoptagelsen og aminosyreindtaket øges – især hvis det kniber at nå optimal slagtevægt.

Af Per Tybirk, chefkonsulent i Seges

Den optimale fodring af slagtesvin bør tilpasses både den enkelte besætnings forhold og de aktuelle prisforhold.

Generelle råd

Når svinepriserne er høje, er den generelle anbefaling at øge både den daglige foderoptagelse og indholdet af aminosyrer pr. foderenhed. Det skyldes, at gevinsten i form af flere kg 'højpris-gris' igennem stalden overstiger merprisen på foderet og et eventuelt fald i kodprocent ved højere slutfoderstyrke ved vådfoder. Det gælder dog kun indtil en vis græn-

se, da overforsyning med energi koster for meget på kodprocent, mens overforsyning med aminosyrer øger foderprisen mere, end grisene kan kvittere for. Man kan nærmere sige, at balancepunktet for optimal fodring i de fleste tilfælde er ét niveau op i aminosyrenormer og foderoptagelse. Øget foderoptagelse opnås lettest ved højere energiindhold, dvs. højere FE pr. kg foder ved ad libitum tørfoder og ved højere slutfoderstyrke ved restriktiv vådfodring. Oplevelser fra praksis tyder på, at den nyeste genetik ofte kvitterer godt for en højere slutfoderstyrke i form af øget slagtevægt - uden stort fald i kodprocent. Hø-

Blå bog

Per Tybirk er chefkonsulent i Seges Svineproduktion og arbejder med forskning indenfor fodring, normerne for fodring og foderets effekt på miljø.

jere slutfoderstyrke påvirker ikke foderprisen, mens man skal passe på, at foderprisen ikke stiger for meget ved højere energiindhold.

Opnået slagtevægt bør styre fodringen

De fleste besætninger har holddrift til slagtesvin med holddriftsinterval på 12, 13 eller 14 uger. Grisene udleveres fra den store ende af - og når det næste hold grise skal ind, leveres resten af holdet, selv om de sidste grise ikke har nået den optimale slagtevægt, som er ca. 92 kg. Gevinsten ved at øge tilvæksten kommer stort set alene fra den mindste (halv)del af grisene, som

Ved høje svinepriser skal fodringen maksimere tilvæksten.

opnår en højere slagtevægt. De største grise når jo optimal slagtevægt i forvejen. Jo lavere besætnings gennemsnitlige slagtevægt er, desto flere grise vil få gavn af en højere tilvækst.

Den opnåede slagtevægt viser potentialet for at få nogle ekstra

kilo gennem stalden via en øget daglig tilvækst. Er slagtevægten for lav, skal der flere næringsstoffer til, så flere grise når optimal slagtevægt, mens det primært gælder om at minimere foderomkostningerne og øge kødprocenten, hvis man allerede har en høj slagtevægt.

I tabel 1 er vist et bud på anbefalinger for fodringen afhængig af opnået slagtevægt, hvor der både er taget hensyn til de aktuelle prisrelationer for grise, korn og sojaskrå og for den opnåede slagtevægt. Målet er at opnå optimal slagtevægt billigt muligt for flest mulige grise i holdet.

Forskellig fodring af store og små grise

Tabel 1 viser den anbefalede fodring, hvis alle grise i et hold skal fodres med den samme blanding og kun én blanding i hele vækstperioden. Man kunne optimere fodringsøkonomien ved at opdele grisene i to grupper, som blev fodret forskelligt, hvor de små grise følger anbefalinger for slagtevægt under 86 kg, mens de store følger anbefalinger for høj slagtevægt fra tabel 1. Muligheder og anbefalinger afhænger dog af fodringssystem.

Ved vådfodring er det enkleste at dele grisene efter størrelse og at fodre de mindste grise med en foderkurve, som hele tiden er tæt på grisenes appetit og slutter med ca. 3,4 FE pr. dag. De store grise skal i stedet slutte på ca. 3,0 til 3,1 FE pr. dag for at få en høj kødprocent. Har man mulighed for at køre to blandinger i samme sektion, kan man også give de mindste grise højere lysin end de store grise, da de mindste grise kvitterer mest for mere lysin, fordi de har stør-

Fakta

- Højere svinepriser flytter aminosyrene et niveau op
- Ved lav slagtevægt øges FE pr. kg foder ved tørfoder
- Ved lav slagtevægt hæves slutfoderstyrken ved vådfoder
- Overvej at fodre de små og de store grise i sektionen forskelligt

re behov end de store grise. Der er ikke den store effekt af at opdele efter køn, da so- og galtgrise vokser næsten lige hurtigt ved vådfodring.

Ved tørfoder ad libitum er det ideelt at tage hensyn til både køn og størrelse, da de nyeste forsøg viser, at galtgrise vokser ca. 40 g mere pr. dag end sogrise, fordi de æder mere - og de æder typisk så meget, at det går en del ud over kødprocenten. En sådan tilpasning af fodringen til grisenes 'potentiale til at nå optimal slagtevægt' kunne ved ad libitum tørfoder opnås ved først at sætte sogrise i den ene side af stalden og derefter galtgrise i den anden side. Er der f.eks. 17 grise pr. sti, tager man herefter de 4 mindste galtgrise i en sti og bytter disse med de 4 største sogrise i stien overfor. Så vil den ene staldside bestå af de 76 pct. mindste sogrise og de 24 pct. mindste galtgrise. Disse skal fodres som angivet under lav slagtevægt i tabel 1, dvs. højt energi- og lysinindhold. Den anden side, som består af de 24 pct. største sogrise og de 76 pct. største galtgrise, skal fodres som angivet ved høj slagtevægt, dvs. med billigt foder.

Fordelen ved at fodre efter grisenes størrelse er, at man kan tjene mere på både de store og de små grise. De store grise, der ikke har gavn af højere tilvækst, får lidt højere kødprocent og billigt foder, mens de små grise opnår en højere slagtevægt - og ofte en lidt bedre foderudnyttelse, da det er de små grise, der har gavn af mere lysin. Bedste gæt er, at DB øges ca. 5 kr. pr. gris ved optimering indenfor sektion. Har man ikke umiddelbart mulighed for at håndtere to blandinger indenfor en sektion ved tørfoder, så må man vælge det bedste kompromis fra tabel 1.

Tabel 1. Den optimale fodring afhængig af opnået slagtevægt ved aktuelle foder- og svinepriser.

Opnået slagtevægt	< 86 kg	86-89 kg	> 89 kg
Energi, tørfoder, FEsv pr. kg foder	1,06-1,09	1,04-1,06	1,02-1,04
Ford. lysin, g pr. FEsv			
Ved > 2,75 FEsv pr. kg tilvækst	8,0	8,0	7,7
Ved 2,6-2,75 FEsv pr. kg tilvækst	8,4	8,4	8,0
Ved < 2,6 FEsv pr. kg tilvækst	8,7	8,7	8,4
Slutfoderstyrke ved vådfoder	3,4	3,2	3,0
Typisk holddriftsinterval, uger	12	12-13	13-14